

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărîrii de guvern despre aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului (nr.448 din 9.04.1998)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Educației.

b. Categoria actului normativ propus este hotărîre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale autorităților publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Modificările și completările sînt propuse în scopul deblocării procesului de editare și asigurării cu manuale a elevilor din învățămîntul preuniversitar general. Din acest considerent, se propune abrogarea Hotărîrii Guvernului nr. 753 din 23.06.2008 "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea și selectarea manualelor pentru învățămîntul preuniversitar" și Hotărîrii Guvernului nr. 887 din 21.07.2008 "Cu privire la componența nominală a Consiliului Republican pentru Aprobarea Manualelor". Aceste Hotărîri potrivit autorului au scos din circuitul asigurării elevilor cu manuale școlare principalii actori, care sînt Ministerul Educației și editurile producătoare de manuale școlare. Totodată, autorul proiectului propune a unifica toate documentele normativ și reglatorii ce țin de domeniul asigurării cu manuale a elevilor din întreg învățămîntul preuniversitar general (primar, gimnazial și liceal). În această ordine de idei, se propune completarea punctului 7 al Hotărîrii Guvernului nr. 448 din 09.04.1998 "Cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor din învățămîntul primar și gimnazial" cu regulamentele "Regulamentul cu privire la asigurarea cu manuale, pe gratis, a elevilor claselor I-IV" și "Regulamentul cu privire la evaluarea și selectarea manualelor pentru învățămîntul primar, gimnazial și liceal".

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

e. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate la compartimentul compatibilității cu legislația comunitară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare și sunt identificate sursele de acoperire a acestora.

Astfel, punctul 2 al proiectului hotărîrii Guvernului despre aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele Hotărîri ale Guvernului stabilește că cheltuielile privind punerea în aplicare a prezentei hotărîri vor fi acoperite în limita alocațiilor prevăzute în bugetele respective.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate prin prisma standardelor anticorupție internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul nu întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, în special cele referitoare la transparența în procesul de elaborare a deciziilor. Articolul 7 din Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional prevede obligația autorităților publice de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional. Astfel, conform art.9 alin. (1) din Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul respectiv pe pagina web oficială. Acest anunț urmează să conțină: a) argumentarea necesității de a adopta decizia; b) termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări; c) datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

Pagina oficială a Ministerului Educației conține rubrica "documente în discuție", însă prezentul proiect nu se regăsește în acea rubrică. Astfel, nu este posibil accesul la proiectul prenotat al cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări vis-a-vis de acest proiect. Nota informativă, face referire la faptul că la elaborarea completărilor și modificărilor propuse au participat și reprezentanții ai Asociației editurilor din Republica Moldova. Însă, considerăm că reprezentanții Asociației editurilor din Republica Moldova nu constituie singura parte interesată în elaborarea și implementarea prevederilor hotărîrii respective.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Punctul 43 al proiectului anexei nr. 4.

Se prevede că "în cazul în care membrii Consiliului Național pentru Aprobarea Manualelor nu pot decide asupra ofertei câștigătoare, din motivul egalității de puncte, decizia finală se adoptă prin vot deschis". Menționăm că prin această prevedere nu se cunoaște modalitatea de votare de către cei 11 membri în cadrul Consiliului. În cazul dat nu se știe cu câți membri ai Consiliului se ia decizia finală. În acest context, remarcăm că se lasă la discreția Consiliului de a decide, de la caz la caz, numărul membrilor cu care se poate adopta o decizie. Astfel, o decizie poate fi adoptată cu majoritatea membrilor Consiliului, în timp ce alta poate fi adoptată cu votul majorității membrilor prezenți la ședință.

Recomandarea: Recomandăm autorului proiectului de a introduce în textul Capitolului V(Consiliul Național pentru Aprobarea Manualelor) prevederi care să specifice modalitatea de vot a membrilor Consiliului.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Punctul 34 al proiectului anexei nr. 4.

Punctul în cauză prevede: "fiecare membru al comisiei de experți poartă răspundere de confidențialitatea și corectitudinea evaluării și întocmirii documentelor". În acest context, menționăm că textul punctului respectiv nu face trimitere la actul normativ unde este prevăzută ce fel de răspundere poartă expertul în cazul dat și în baza cărui act se poate stabili sancționarea persoanei care a încălcat măsura confidențialității și corectitudinii evaluării și întocmirii documentelor. Răspunderea și sancționarea persoanelor vinovate nu se regăsește în vreun act normativ, fapt ce va face imposibilă aplicarea unei sancțiuni.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a completa textul punctului 34 cu o normă care ar face referire la actul, dacă există, în baza căruia membrii comisiei de experți poartă răspundere de confidențialitate și corectitudine în evaluarea și întocmirea documentelor. În cazul lipsei actului respectiv, recomandăm autorului a completa textul proiectului actului normativ cu prevederi referitoare la răspunderea și sancționarea membrilor comisiei.

9. Alte obiecții

Titlul proiectului hotărîrii Guvernului.

În titlul proiectului hotărîrii Guvernului este utilizată sintagma "ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului". Tot textul proiectului face referire doar la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 448 din 09 aprilie 1998 "Cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor din învățămîntul primar și gimnazial".

Recomandarea: În această ordine de idei, propunem autorului substituirea sintagmei "ce se operează în unele Hotărîri ale Guvernului" cu sintagma "ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 448 din 09 aprilie 1998".

Punctul 27 al proiectului anexei nr. 4.

Textul punctului respectiv face referire la componența numerică a comisiilor de experți care este alcătuită din 5-7 persoane. Punctul următor menționează cine poate fi inclus în cadrul comisiei respective. Cu toate acestea nu este clară modalitatea de alegere a membrilor comisiei, în sensul cine va decide și cum va decide cine are dreptul la calitatea de membru al comisiei de experți.

Recomandarea: Recomandăm autorului a menționa modalitatea de alegere a experților. Prevederile punctului 17 menționează că "Ministerul Educației desemnează comisii de experți...". În această ordine de idei, putem doar face presupunerea că Ministerul Educației desemnează și membrii comisiilor respective. Recomandăm autorului proiectului, în cazul în care se dorește ca Ministerul Educației să desemneze experții atunci textul proiectului trebuie completat cu o normă expresă pentru a nu interpreta greșit prevederile Capitolului IV al proiectului anexei nr. 4.

Punctul 31 al proiectului anexei nr. 4.

Textul punctului respectiv utilizează sintagma "proapse de Ministerul Educației". Astfel, deducem că odată ce instrumentele de evaluare sînt "proapse" de către Ministerul Educației, acestea nu sînt obligatorii de aplicare. În acest context, menționăm că vor apărea dificultăți la aplicarea normei respective, deoarece prevederea respectivă prin sintagma sus-menționată poartă mai mult caracter de propunere, decît caracter de conformare și aplicare.

Recomandarea: Recomandăm autorului proiectului substituirea sintagmei "proapse de Ministerul Educației" cu sintagma "elaborate de Ministerul Educației". Astfel, Ministerul Educației va avea în sarcină elaborarea instrumentelor de evaluare, iar experții comisiilor formate vor avea obligația de a se conforma prevederilor respective, aplicînd instrumentele de evaluare elaborate de Ministerul Educației.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Vadim Curmei
inspector Secția drept privat
01 Decembrie 2009

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială www.cceec.md